

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Ivany Janů, soudce zpravodaje Ludvíka Davida a soudkyně Kateřiny Šimáčkové ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Metropolitního spořitelního družstva** se sídlem Praha 8 - Karlín, Sokolovská 394/17, PSČ 180 00, právně zastoupeného JUDr. Petrem Tomanem, advokátem se sídlem Trojanova 12, 120 00 Praha 2, proti usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2013 sp. zn. 4 To 26/2013, ze dne 30. 5. 2013 sp. zn. 4 To 31/2013, ze dne 30. 5. 2013 sp. zn. 4 To 32/2013, ze dne 30. 5. 2013 sp. zn. 4 To 33/2013, ze dne 5. 6. 2013 sp. zn. 4 To 39/2013 a ze dne 26. 6. 2013 sp. zn. 4 To 46/2013 a proti usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 3. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/201-64, ze dne 9. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-161, ze dne 13. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-199, ze dne 15. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-213, ze dne 16. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-236 a ze dne 11. 6. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-475, **za účasti Vrchního soudu v Praze a Vrchního státního zastupitelství v Praze**, jako účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace průběhu řízení

1. Dne 13. 8. 2013 byl Ústavnímu soudu doručen návrh na zahájení řízení o ústavní stížnosti ve smyslu § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), prostřednictvím něhož se stěžovatel domáhal zrušení všech shora uvedených rozhodnutí soudu a státního zastupitelství, týkajících se zajištění peněžních prostředků stěžovatele v trestním řízení vedeném Policií ČR, ÚOKFK pod č. j. OKFK- 1998/TC-2013-251301.

2. V ústavní stížnosti stěžovatel tvrdí, že jimi byla porušena jeho práva, a to zejména:

- čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), podle nějž státní moc lze uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví;
- čl. 4 odst. 1 Listiny, podle nějž mohou být povinnosti ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod;
- čl. 11 odst. 1 Listiny, podle nějž má každý právo vlastnit majetek a vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu;
- čl. 11 odst. 4 Listiny, podle nějž vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu;

- čl. 26 odst. 1 Listiny, podle nějž má každý právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost;
- čl. 36 odst. 1 Listiny, podle nějž se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

3. V ústavní stížnosti stěžovatel zrekapituloval průběh řízení, přičemž tuto rekapitulaci lze převzít i pro účely tohoto odůvodnění.

Průběh trestního a správního řízení

4. Usnesením ze dne 3. 5. 2013, vydaným pod č. j. 7 VZN 1532/2013-64, rozhodlo Vrchní státní zastupitelství v Praze dle ust. § 79a odst. 1 trestního řádu o zajištění peněžních prostředků na čtyřech účtech stěžovatele vedených u Československé obchodní banky, a.s., v celkové hodnotě 490 226 678,69 Kč, s tvrzením, že zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že peněžní prostředky na účtech u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je konstatováno, že policejní orgán na základě trestního oznámení Finančně analytického útvaru Ministerstva financí ČR (dále jen „FAÚ“) ze dne 25. 4. 2013 zahájil prověřování podezření ze spáchání trestného činu úvěrového podvodu podle ustanovení § 211 odst. 1, 2, odst. 6 písm. a) trestního zákoníku, jehož se měl dopustit jednatel společnosti VAROXA, s. r. o., v částce 186 mil. Kč, resp. 134 mil. Kč a jednatel společnosti Veracor Trade, s. r. o., v částce 199 mil. Kč. Došlo tedy k prověřování dvou úvěrových obchodů s faktickým čerpáním finančních prostředků v celkovém objemu 333 mil. Kč.

5. Vrchní státní zastupitelství v Praze dospělo k závěru, že indicie předložené FAÚ mohou s větší mírou pravděpodobnosti znamenat další rozsáhlou trestnou činnost směřující k vyvedení finančních prostředků ze stěžovatele. Vrchní státní zastupitelství v Praze pak uzavírá, že s ohledem na existenci podezření, že se na nezákonném vyvádění finančních prostředků ze stěžovatele mohou podílet i osoby přímo z družstva, bylo nezbytné rozhodnout o zajištění finančních prostředků na účtech stěžovatele, které mohou být užity k další trestné činnosti.

6. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel stížnost k Vrchnímu soudu v Praze. Tato stížnost byla následně usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 5. 2013 č. j. 4 To 26/2013 podle ust. § 148 odst. 1 trestního řádu zamítnuta. V daném případě Vrchní soud v Praze nezkoumal podanou stížnost meritorně, nýbrž ji jako opožděně podanou zamítnul, když konstatoval, že určující pro doručení rozhodnutí o zajištění peněžních prostředků byl okamžik přihlášení se stěžovatele do datové schránky, nikoli otevření tohoto usnesení v datové schránce.

7. Dne 7. 5. 2013 vydala Česká národní banka (dále jen „ČNB“) rozhodnutí o předběžném opatření č. j. 2013/5290/570, sp. zn. SP/2013/161/573. Toto rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno téhož dne, tj. 7. 5. 2013 a bylo mu jím uloženo, aby se počínaje dnem jeho doručení zdržel:

- a) jakéhokoliv jednání spočívajícího v přijímání vkladů od svých členů,
- b) jakéhokoliv jednání spočívajícího v poskytování úvěrů svým členům a
- c) jakéhokoliv jednání spočívajícího v pořizování (nákupu) aktiv s přirozenou rizikovou vahou větší než 0 % (riziková váha 0 %) ve smyslu přílohy č. 4 vyhlášky č. 123/2007

Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou aktiv nutných k zajištění běžného provozu a s výjimkou ukládání vkladů v bankách ve smyslu § 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů a bankách se sídlem v členských státech Evropské unie.

8. Jedním z důvodů nutnosti prozatímního upravení poměrů formou zajišťovacího opatření jsou právě zjištění FAÚ. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel rozklad k Bankovní radě ČNB. O tomto rozkladu nebylo dosud (tedy ke dni podání ústavní stížnosti) rozhodnuto.

9. Dne 7. 5. 2013 vydala ČNB, sekce licenčních a sankčních řízení, také oznámení o zahájení správního řízení se stěžovatelem. Jednalo se o řízení zahájené z moci úřední podle ustanovení § 46 odst. 1 správního řádu, a to pod č. j. 2013/5289/570, sp. zn. Sp/2013/161/573, o uložení opatření podle ust. § 28 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Jako důvod zahájení tohoto správního řízení bylo uvedeno podezření, že stěžovatel „minimálně až do dubna 2013 v rámci nabízení a prodeje produktů podnikatelský úvěr a úvěr pro fyzické osoby dlouhodobě a soustavně porušoval povinnost postupovat při svém podnikání obezřetně a s náležitou péčí, zejména tak, aby nebyla ohrožena návratnost vkladů jeho členů a jeho bezpečnost a stabilita, a povinnost mít řídicí a kontrolní systém, který zahrnuje předpoklady řádné správy a řízení družstevní záložny a řízení rizik“.

10. Usnesením ze dne 9. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-161 rozhodlo Vrchní státní zastupitelství v Praze podle ust. § 79a odst. 1 trestního řádu o zajištění peněžních prostředků na bankovním účtu stěžovatele vedeném u UniCredit Bank Czech Republic, a. s., v hodnotě 400 441 549 Kč, a to rovněž s tvrzením, že zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že peněžní prostředky na účtu u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel stížnost, která byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 5. 2013 č. j. 4 To 31/2013 zamítnuta.

11. Usnesením ze dne 16. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-236 rozhodlo Vrchní státní zastupitelství v Praze o zajištění peněžních prostředků na účtu stěžovatele vedeného u J & T BANKY, a. s., v celkové hodnotě 1 000 000 000 Kč, rovněž s tvrzením, že zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že peněžní prostředky na účtu u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel stížnost, která byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2013 č. j. 4 To 39/2013 zamítnuta. I v odůvodnění tohoto usnesení se Vrchní soud v Praze opírá o vyjádření státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze s tím, že činností FAÚ vycházely najevo další skutečnosti a další obdobné úvěry, a že předmětem správního i trestního řízení jsou v současnosti úvěrové obchody družstva jako celek za období od počátku roku 2012 do dubna 2013 v rozsahu nejméně 33 úvěrových případů. Dále státní zástupkyně uvádí, že zajištěno bylo jen osm účtů stěžovatele z celkem deseti a podezření z vyvádění finančních prostředků pod záminkou úvěrů je důvodné, a to postupně ve vztahu k dalším úvěrům, aktuálně pak probíhá zkoumání rozsáhlé dokumentace. Vrchní soud v Praze uzavírá, že za podezřelé okolnosti je považováno mimo jiné to, že společnosti v pozici úvěrových dlužníků byly zakládány zpravidla (tedy ne vždy) v krátké době před podáním žádosti o úvěr, či to, že většina peněžních prostředků z poskytnutých úvěrů

končila na účtech zahraničních společností v Hongkongu a že všechny zmíněné úvěrové případy jsou charakterizovány celou řadou dalších podezřelých skutečností. Dále Vrchní soud v Praze uvádí, že tím, že je šetřeno dalších 33 nespécifikovaných úvěrových případů, je prověřována částka 3,97 mld. Kč a nelze přisvědčit stěžovateli námitce o nepřiměřenosti zajištění peněžních prostředků. S tím, že dle vyjádření státní zástupkyně jsou přednostně prověřovány případy, které byly rozporovány ze strany FAÚ, nicméně zkoumaná zajištěná úvěrová dokumentace zahrnuje i další případy, které budou rovněž prověřovány.

12. Dne 27. 5. 2013 podal stěžovatel jako majitel účtů k dozorujícímu Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze žádost o omezení zajištění peněžních prostředků u bank dle ust. § 79a odst. 4 trestního řádu, ve které navrhoval provedení konkrétních bezhotovostních plateb ze zajištěných peněžních prostředků na bankovních účtech stěžovatele. Žádost byla podána za účelem provedení provozních plateb stěžovatele, vyřízení odchozích klientských plateb ze spořicíh účtů u stěžovatele na účty klientů u jiných bank, které byly klienty zadány od 15. 5. 2013 do 27. 5. 2013, provedení vrácení klientských došlých plateb, které však nebyl stěžovatel v důsledku rozhodnutí ČNB o předběžném opatření ze dne 7. 5. 2013 č. j. 2013/5290/570 oprávněn přijmout a měl povinnost je odeslat na účty klientů do jiných bank.

13. Důvodem podání této žádosti pak byla snaha stěžovatele zajistit svou běžnou provozní činnost, která nikterak nesouvisela s prověřovanou úvěrovou činností a také snaha eliminovat či alespoň minimalizovat vznik a rozsah škod, ke kterým docházelo a dochází, a to ať již na straně stěžovatele samotného, či na straně jeho klientů.

14. Žádost stěžovatele o omezení zajištění peněžních prostředků byla dle ust. § 79a odst. 4 trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta usnesením Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 11. 6. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-475. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel stížnost k Vrchnímu soudu v Praze. Tato stížnost byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2013 č. j. 4 To 46/2013 zamítnuta.

II.

Tvrzení stěžovatele

15. Stěžovatel v ústavní stížnosti poukazuje na to, že z odůvodnění usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze o zajištění peněžních prostředků, zejm. pak usnesení ze dne 3. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-64, nevycházelo Vrchní státní zastupitelství v Praze při zajištění peněžních prostředků ze šetření orgánů činných v trestním řízení, nýbrž pouze z trestního podání FAÚ ze dne 25. 4. 2013 a z jeho příloh. Toto trestní podání se týkalo dvou úvěrových klientů, společností VAROXA, s. r. o., a Veracor trade, s. r. o., a teprve následně bylo rozšířeno o další dva případy. V případě prvního zajištění je z hlediska časové návaznosti jasné, že v dobu, kdy bylo zajištění provedeno, nemohly mít orgány činné v trestním řízení samy danou věc natolik prověřenu, aby

mohly k zajištění peněžních prostředků přistoupit. Ani v dalších případech zajištění nepoužilo Vrchní státní zastupitelství v Praze pro svoji argumentaci výsledky šetření orgánů činných v trestním řízení, nýbrž se opět dovolává informací poskytnutých FAÚ a také předběžných závěrů a dedukcí ČNB tvrzených v rámci dosud probíhajících správních řízení, to však bez toho, že by bylo seznámeno s vyjádřením stěžovatele k této věci. Ačkoli tedy Vrchní státní zastupitelství v Praze tato následná zajištění odůvodňuje mj. právě i postupem ČNB, ta se naopak ve svém rozhodnutí o předběžném opatření ze dne 7. 5. 2013 č. j. 2013/5290/570 dovolává prvního rozhodnutí Vrchního státního zastupitelství v Praze ve věci zajištění peněžních prostředků.

16. Pokud se pak týká vlastního prověřování tvrzené trestné činnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení, stěžovatel namítá, že to je v napadených usneseních Vrchního státního zastupitelství v Praze zmíněno pouze okrajově a neurčitě jako „šetření dalších 33 úvěrových případů“. Takový argument zcela obecného charakteru však podle jeho přesvědčení nemůže jakkoli odůvodnit rozsah zajištění peněžních prostředků, neboť šetření jiného orgánu státu nemůže být v trestním řízení použito jako důkaz k provedení opatření, jakým je zajištění peněžních prostředků. O skutečnosti, že ze strany Vrchního státního zastupitelství v Praze došlo k zajištění peněžních prostředků bez vlastního šetření, svědčí i samotný text odůvodnění usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2013 č. j. 4 To 39/2013, z nějž vyplývá, že ačkoli zajištění peněžních prostředků proběhlo do půli května roku 2013, teprve od začátku června roku 2013 začíná docházet k prověřování zajištěné dokumentace, jež sama o sobě měla orgánům činným v trestním řízení sloužit jako podklad k provedení zajištění peněžních prostředků. Pokud se rozhodnutí Vrchního soudu v Praze o zamítnutí stěžovatelem podaných stížností týče, lze jim souhrnně vytknout skutečnost, že v nich Vrchní soud v Praze pouze přejímá hodnocení Vrchního státního zastupitelství v Praze a sám neprovádí vlastní posouzení odůvodněnosti.

17. V usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 3. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/20-64 je uvedeno, že jsou prověřovány dva úvěrové případy společností VAROXA, s. r. o., a Veracor trade, s. r. o., s faktickým čerpáním finančních prostředků ve výši 333 mil. Kč. Jak uvádí stěžovatel v ústavní stížnosti, v případě společnosti VAROXA, s. r. o., byl úvěr sjednán ve výši 186 mil. Kč, ale klientem fakticky čerpané úvěrové prostředky činily 134 mil. Kč. Rozdíl je 52 mil. Kč. V případě společnosti Veracor trade, s. r. o., byl úvěr sjednán ve výši 199 mil. Kč a úvěrový klient zcela vyčerpal tyto úvěrové finanční prostředky. K tomu je třeba doplnit, že tyto finanční prostředky byly dle sdělení orgánů činných v trestním řízení rovněž zajištěny na účtech této společnosti. V daném případě tedy došlo k oboustranné blokaci a ke dvojímu zajištění peněžních prostředků.

18. Důvody k zajištění peněžních prostředků v trestním řízení řeší ustanovení § 79a trestního řádu. Jak vyplývá z usnesení o zajištění peněžních prostředků, Vrchní státní zastupitelství v Praze k tomuto opatření přistoupilo z důvodu, že zajištěné peněžní prostředky jsou, dle jeho názoru, určeny ke spáchání trestného činu. V případě zajištění peněžních prostředků z důvodu úvěru čerpaného společností Veracor trade, s. r. o., není splněna ani jedna zákonná podmínka, zejména pak podmínka, které se dovolává Vrchní státní zastupitelství v Praze v usneseních o zajištění peněžních prostředků, protože úvěrové peněžní prostředky byly označenému klientu stěžovatele odeslány. V daném případě tedy již došlo k úplné výplatě předmětného úvěru, a tyto prostředky byly zajištěny na účtech tohoto klienta.

19. V usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 9. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1532/2013-161 je pak konstatováno, že došlo k prověřování dalšího úvěrového případu týkajícího se společnosti Tapping Group SE, v jehož rámci činil objem skutečně čerpaných úvěrových prostředků částku 180 mil. Kč. Samo Vrchní státní zastupitelství v Praze však v tomto usnesení uvádí, že všechny odčerpané peněžní prostředky byly zajištěny na účtu této společnosti. Opět tak dochází k oboustranné a duplicitní blokaci peněžních prostředků i u stěžovatele.

20. Konečně pak v usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze ze dne 13. 5. 2013 č. j. 7 VZN 1 532/201-199 je uvedeno, že došlo k zahájení prověřování dalšího případu, který se v souhrnu týká úvěrových prostředků ve výši 389 528 320 Kč.

21. Vrchním státním zastupitelstvím v Praze tak byl do dnešního dne konkretizován objem prověřovaných prostředků toliko ve vztahu ke čtyřem úvěrovým případům, kdy jich se týkající prověřovaná částka činí 902 528 320 Kč. Z toho však částka 379 mil. Kč byla orgány činnými v trestním řízení zajištěna na účtech klientů. Zbylé prověřované úvěrové případy dosud konkretizovány nebyly, ani co do subjektů, ani co do čerpaných finančních prostředků. Ačkoli Vrchní soud v Praze i samo Vrchní státní zastupitelství v Praze uvádí, že se mělo jednat o sofistikovanou a organizovanou trestnou činnost, v žádném rozhodnutí dosud nebylo uvedeno, v jakých prověřovaných případech k této činnosti mělo dojít a kdo se jí měl dopouštět.

22. Výše zajištění peněžních prostředků stěžovatele dle shora uvedených usnesení Vrchního státního zastupitelství v Praze v souhrnu činí částku mnohem vyšší, než je objem prověřovaných a Vrchním státním zastupitelstvím v Praze konkretizovaných poskytnutých úvěrů, a sice částku 2 168 956 199 Kč. Rozdíl mezi výší zajištěných prostředků dle uvedených rozhodnutí a objemem konkretizovaných prověřovaných úvěrových prostředků činí 1 266 427 879 Kč. Ovšem rozdíl mezi výší zajištěných prostředků dle uvedených rozhodnutí a objemem čerpaných a konkrétně prověřovaných úvěrových prostředků, které nebyly zajištěny u klientů, je ještě vyšší a činí 1 645 427 879 Kč. Pokud by stěžovatel jako důvod zajištění jeho peněžních prostředků akceptoval ony čtyři konkretizované a prověřované úvěrové případy, bylo by připuštěno zajištění ve výši 523 528 320 Kč, tedy v částce odpovídající rozdílu mezi prostředky, které byly stěžovatelem skutečně vyplaceny a prostředky, které byly stran těchto úvěrových případů zajištěny na cílových účtech.

23. Z tohoto pohledu považuje stěžovatel postup Vrchního státního zastupitelství v Praze vůči stěžovateli ve věci zajištění peněžních prostředků za zcela zjevně nepřiměřený.

24. Stěžovatel upozorňuje, že riziko jakékoli další trestné činnosti v souvislosti s úvěrováním či jiným vyváděním finančních prostředků ze stěžovatele je dostatečně eliminováno v důsledku rozhodnutí ČNB o vydání předběžného opatření ze dne 7. 5. 2013 č. j. 2013/5290/570, jímž došlo k zastavení veškeré úvěrové činnosti stěžovatele. Stěžovatel tak nemůže uzavírat žádné další úvěrové smlouvy a na jejich základě poskytovat úvěrové prostředky, nesmí však ani umožnit dočerpání úvěrových prostředků na základě již platných smluv. Úvěrování je přitom tou částí jeho podnikatelské činnosti, která je systémově podrobena prověřování ze strany ČNB. Z tohoto pohledu působí zajištění peněžních prostředků ze strany Vrchního státního

zastupitelství v Praze jako nadbytečné a duplicitní. Nadto je však přímo vyloučeno, aby byly Vrchním státním zastupitelstvím v Praze prováděny zásahy dle trestního řádu, když je již provedeno zajištění jiným právním institutem, neboť trestněprávní řešení je třeba považovat vždy za nejzazší řešení ve smyslu principu ultima ratio. Zohlednění tohoto principu v rámci vydaných usnesení o zamítnutí podaných stížností Vrchní soud v Praze zcela opomenul a nezabýval se jím.

25. Stěžovatel je také názoru, že postupem Vrchního státního zastupitelství v Praze, a také Vrchního soudu v Praze, došlo k porušení zásady zdrženlivosti, jakož i zásady rychlého procesu, když ačkoli od zajištění peněžních prostředků stěžovatele uplynuly již tři měsíce a přestože i z mediálních vyjádření státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze JUDr. Smetanové vyplývá, že je policejními orgány šetřeno množství úvěrových případů stěžovatele, do dnešního dne nebylo žádné osobě sděleno obvinění. Ačkoli je ve všech napadených usneseních Vrchního státního zastupitelství v Praze o zajištění peněžních prostředků jako jeden z důvodů uvedeno, že se na nezákonném vyvádění finančních prostředků ze stěžovatele mohou podílet i osoby přímo z družstva, do dnešního dne nebyl žádný ze zaměstnanců stěžovatele ani žádný ze členů statutárního orgánu předvolán k podání vysvětlení.

26. Zajištění peněžních prostředků je rozhodnutím, které se musí opírat o odůvodněnost podezření v intenzitě srovnatelné s podezřením dle ust. § 160 odst. 1 trestního řádu. V daném případě lze odůvodněnost prvního rozhodnutí o zajištění spatřovat pouze u dvou uvedených případů (VAROXA, s. r. o., a Veracor trade, s. r. o.) a patrně i v případě následných rozhodnutí o zajištění u dalších dvou případů (Tapping Group SE a Delsaco Trade, s. r. o.). Nicméně kvůli čtyřem podezřením z úvěrových podvodů nelze zajistit v podstatě všechny peněžní prostředky spořitelního a úvěrového družstva a paralyzovat tak celou tuto finanční instituci. Při provádění zajištění je třeba posuzovat i samotný subjekt, u kterého se zajištění provádí, když v době provedení zajištění se jedná o ekonomicky velmi silnou, stabilní a úspěšně fungující finanční instituci.

27. Rozhodnutí Vrchního státního zastupitelství v Praze a Vrchního soudu v Praze bylo dle názoru stěžovatele zasaženo také do jeho vlastnictví v právním slova smyslu k zajištěným peněžním prostředkům. Obavy předestřené Vrchním státním zastupitelstvím v Praze a zopakované i Vrchním soudem v Praze nikterak nemohou odůvodnit tak velký zásah do práv stěžovatele, ke kterému došlo prostřednictvím usnesení o zajištění peněžních prostředků a který dále přetrvává v důsledku usnesení o zamítnutí stížností proti těmto usnesením o zajištění podaným, jakož i v důsledku usnesení o zamítnutí žádosti o omezení rozsahu zajištění i stížnosti proti tomuto usnesení podané. Opatřením spočívajícím v zajištění peněžních prostředků stěžovatele nedošlo a nedochází jen k zásahu do práv stěžovatele, nýbrž i do práv třetích osob, a sice jeho klientů/členů, kterých stěžovatel má přes 14 000.

28. Z důvodu, že již stěžovateli docházejí volné finanční zdroje (tedy i ty, které byly v rámci jím provedených operací a prodeje likvidních rezerv uvolněny), podal svou již třetí žádost o omezení rozsahu zajištění peněžních prostředků. Aktuálně totiž opětovně hrozí stav, že nebudou finanční prostředky na vyplácení běžných příkazů k úhradě zadaných členy stěžovatele (např. za účelem úhrady nájemného, SIPO, splátek vozu, splátek hypoték, plateb sociálního a zdravotního pojištění, daňových povinností, apod.). V případě, že této žádosti stěžovatele nebude vyhověno, reálně hrozí, že bude dále

znemožněna jeho běžná činnost, což může vést až k odnětí licence ČNB a může dojít i k jeho likvidaci.

29. Přitom do doby zásahu ze strany orgánů činných v trestním řízení byl stěžovatel zcela zdravým, ekonomicky velmi silným a stabilním, plně bonitním, likvidním, prosperujícím a progresivním subjektem a jeho hospodářské výsledky byly vynikající; jeho hodnota se před zásahem provedeným ze strany Vrchního státního zastupitelství v Praze a následnou paralýzou pohybovala kolem 2 mld. Kč. Zásah do činnosti stěžovatele je v důsledku postupu Vrchního státního zastupitelství v Praze a Vrchního soudu v Praze takového charakteru a rozsahu, že poškozují dobré jméno stěžovatele. Ve finančním světě je otázka důvěry klientů zásadní, ale již nyní lze konstatovat, že dochází k panice mnoha členů družstva směrem k poškozenému, útokům na poškozeného, někteří klienti odmítají v důsledku nastalé situace plnit své závazky a reálně vážně hrozí jeho likvidace. Škody ponese stát, když bylo jistě možné provést zajišťující kroky citlivě a selektivně, což je vadou všech zajištění a celého postupu Vrchního státního zastupitelství v Praze i Vrchního soudu v Praze.

III.

Vyjádření účastníků řízení a České národní banky

30. K obsahu ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal vyjádření účastníků řízení a České národní banky.

31. V obsáhlém vyjádření uvedlo Vrchní státní zastupitelství v Praze, že úkony trestního řízení byly zahájeny dne 29. 4. 2013, prověřovaný skutek byl dále rozšířen, a to záznamy ze dne 9. 5. 2013 a 28. 6. 2013. Prověřovanou trestnou činnost lze popsat tak, že se jednalo nejméně od počátku roku 2010 o předem připravené a dohodnuté transakce v řetězci, které měly za cíl po předstíraném právním úkonu - uzavření úvěrové smlouvy s nastrčenou osobou - vyvedení finančních prostředků ze stěžovatele ve prospěch třetích osob a následně přes řetězec dalších obchodních společností do zahraničí za současného krytí identit skutečných pachatelů. Jednateli obchodních společností, které byly k vyvádění prostředků využívány, byly vesměs osoby s trestní minulostí, bezdomovci, s rozsáhlými exekucemi či osoby z azylových domů, tedy bez příslušné kvalifikace a v takové životní situaci, která umožňovala jejich zneužití pro trestnou činnost. Jedná se při vyhodnocení všech okolností prověřované trestní věci i dosud shromážděných materiálů o vysoce organizovanou a sofistikovanou trestnou činnost se zapojením množství osob i finančních investic (nákup ready-made společnosti, nákup, byť v hodnotě marginální ve vztahu k výši úvěrů, pozemků, které měly sloužit k předstírání zajištění hodnoty úvěru, zajištění jak personální, tak technické - zakládání účtů a vytváření dokumentace pro dotčené banky, založení společností v řetězci, přes které byly prostředky vyváděny do zahraničí, založení a ovládání účtů v Hongkongu, atd.). Trestní řízení bylo zahájeno na základě rozsáhlého trestního oznámení FAÚ a vyhodnocení převodů finančních prostředků jako podezřelých a po rozhodnutí podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, o odložení splnění příkazu klienta banky.

32. Byly zajištěny peněžní prostředky na bankovních účtech „tranzitních“ obchodních společností, jejichž prostřednictvím byly vyváděny do zahraničí, jako výnos z trestné

činnosti, a po zjištění rozsahu trestné činnosti, která zjevně v období prvního čtvrtletí 2013 kulminovala, byly zajištěny finanční prostředky i na účtech stěžovatele jako peněžní prostředky určené ke spáchání trestného činu.

33. Aktuální stav prověřování je takový, že bylo zjištěno několik organizovaných skupin, které lákaly úvěry ze stěžovatele pod smyšlenou legendou. Bylo prokázáno, že žadateli o úvěr a jednateli prvotních „tranzitních“ společností, přes které byly finanční prostředky zasilány do zahraničí, jsou osoby bez vzdělání, bez zaměstnání, bez bydliště, osoby ve výrazné finanční tísní (vystěhovány z důvodu nehrazení nájmu, nezaplacení telefonním operátorům, zamítány žádosti o být nepatrné půjčky i v nebankovním sektoru). Bylo zjištěno, že tyto osoby se mezi sebou znají, byly najaty a jsou organizovány další „linií“ pachatelů trestné činnosti, je jim zajišťována právní pomoc, jsou „učeni“, jak mají vypovídat zejména před orgány činnými v trestním řízení. Tyto nastrčené osoby jsou využívány ke krytí skutečných pachatelů.

34. Prověřování je nyní zaměřeno na odhalení organizátorů této trestné činnosti nebo alespoň dalších článků v řetězci, které k takovému pachateli mohou vést. Již sama četnost fingovaných úvěrů s využitím prakticky totožného scénáře (stejný účel úvěru, totožné texty „podnikatelských záměrů“, schválení úvěrů během několika minut, okamžité poskytnutí požadovaných prostředků, atd.) a dlouhodobost (od roku 2010) prakticky vylučuje dobrou víru či pouhou nedbalost statutárních orgánů stěžovatele. Dlouhodobé trestné činnosti nasvědčuje také ten fakt, který vyšel najevo v důsledku správního řízení a zákazu přijímat další vklady, že stěžovatel nemá příjem ze splatných jistin a úroků (tj. úvěry nejsou spláceny). Lze s určitou mírou pravděpodobnosti odpovídající počátku trestního řízení při prověřování takto rozsáhlé trestné činnosti předpokládat, že s ohledem na míru úrokových sazeb byl zajištěn dostatečný příjem finančních prostředků stěžovatele tak, aby i při masivním vyvádění prostředků do zahraničí prostřednictvím fingovaných úvěrů a zcela mimo rámec účelu úvěru a přes řetězec dalších obchodních společností mohla tato činnost na způsob „letadla“ ještě nějakou dobu zůstat bez odhalení. V trestním řízení bylo zjištěno, že část finančních prostředků se z Hongkongu opět přes řetězec dalších subjektů zčásti vracela zpět do České republiky a byla dále odesílána zpět do zahraničí, přičemž část zůstávala na účtech ve výši odpovídající měsíční splátce úroků. Nárůst takto poskytovaných úvěrů a rozsáhlé toky do zahraničí však vyvolaly reakci bank spočívající v ohlášení podezřelých obchodů a následně i prověřování ze strany FAÚ, orgánů činných v trestním řízení a orgánu bankovního dohledu (ČNB).

35. Rozhodnutím ČNB čj. 2013/10482/570 ze dne 19. 9. 2013 bylo ke dni nabytí právní moci tohoto rozhodnutí odejmuto stěžovateli povolení působit jako družstevní záložna.

36. Dále účastník podrobně popisuje podezřelé transakce a uvádí, že není v možnostech (žádného) z orgánů činných v trestním řízení prověřit během několika dní podezření z rozsáhlé trestné činnosti za situace, kdy dochází k odčerpání finančních prostředků v řádově desítkách dílčích útoků prostřednictvím zjevně nastrčených osob a takto vylákané prostředky jsou prostřednictvím řetězce dalších obchodních společností, zastoupených rovněž nastrčenými osobami, vyváděny mnoha finančními operacemi, ve snaze zneprůhlednit tok a původ těchto finančních prostředků, do zahraničí. Logicky proto bylo v počátku trestního řízení vycházeno z podkladů oznámení podezřelých obchodů dotčenými bankovními ústavy, ze šetření FAÚ a v neposlední řadě i z probíhající kontroly ČNB. Skutečnosti zjištěné z podkladů peněžních ústavů a FAÚ

byly závažné zejména sofistikovaností svého provedení spočívající v množství úkonů, jež měly takové jednání zakrýt, dále množstvím dílčích útoků a také skutečností, že finanční prostředky byly v závěru řetězce nastrčených společností vyváděny do zahraničí (Hongkongu). Proto státní zástupkyně přistoupila k preventivnímu a zabezpečovacímu opatření, spočívajícímu v zajištění podstatné části zbývajících finančních prostředků stěžovatele jako určených k páčání trestného činu, neboť dostupné informace nasvědčovaly s vyšší mírou pravděpodobnosti, že i tyto prostředky se mohou stát předmětem trestného činu (jeho pokračování). Zčásti byly tyto prostředky zajištěny ještě předtím, než bylo vydáno předběžné rozhodnutí ČNB, zčásti pak i poté. Rozhodování o zajištění nemůže přitom spočívat na principu jistoty bez důvodných pochybností, jak tomu má být u rozhodnutí meritorních, neboť rozhodování o zajištění bude vždy vedeno v rovině určité pravděpodobnosti ohledně důsledků, které mohou nastat, nebude-li zajištění realizováno.

37. ČNB a orgány činné v trestním řízení, byť se zabývají totožnou činností stěžovatele, jsou zcela samostatnými orgány, řízení vedou nezávisle na sobě, podle odlišných právních předpisů a se zcela odlišnými dopady na prověřovaný subjekt. Případné sankce, opatření a užití instituty jsou rovněž zcela odlišné.

38. Namítaná liknavost orgánů činných v trestním řízení vyplývá z neznalosti vyšetřovacího spisu, průběhu trestního řízení a vědomí o prováděných úkonech. Tyto informace však nelze v řízení o zajištění sdělovat, tím méně osobě v procesním postavení podezřelého, neboť by došlo ke zmaření trestního řízení. V obecné rovině lze konstatovat, že byl zjištěn shodný modus operandi, způsob opatřování finančních prostředků pro vytváření legendy pro „budoucího“ úvěrového dlužníka, zejména nákup pozemků, které sloužily jako zástava, tok finančních prostředků, který měl zabezpečit, alespoň zpočátku, platby úroků (jistina byla vždy splatná jednorázově po dvou letech), byla ověřena identita a osobní poměry osob nastrčených a zjištěna identita osob v další „linii“, které tyto osoby organizovaly. Je přezkoumáván obsah úvěrových složek, vyžadováno množství dat bankovního tajemství, opatřována podání vysvětlení od řádově desítek osob, a množství úkonů ve stupni utajení „vyhrazené“. Je prověřována i účast znalců, kteří se na této trestné činnosti mohli podílet záměrným nadhodnocením orné půdy, která byla předmětem zástav. V tomto směru byl přibrán znalecký ústav pro účely přezkoumání závěrů těchto znaleckých posudků a ekonomické reálnosti předkládaných podnikatelských záměrů, a to ve vztahu k prověřovaným dílčím útokům. Jen tyto znalecké posudky (bez nichž mimo jiné nelze stanovit výši škody) budou zpracovány nejdříve ke konci roku 2013.

39. Vrchní soud v Praze k věci uvedl, že s ohledem na povahu a mimořádný rozsah prověřované činnosti je třeba konstatovat, že trestní řízení, ačkoliv probíhá s velkou intenzitou po dobu cca 5 měsíců, je teprve na počátku. Přitom důvodnost podezření z mimořádně rozsáhlé, organizované a závažné majetkové trestné činnosti v rámci činnosti stěžovatele i opodstatněnost dalšího trvání zajištění peněžních prostředků na účtech družstva jsou v rámci opakovaného rozhodování o zajištěných peněžních prostředcích podrobována neustálému přezkumu. Veškeré doposud zjištěné skutečnosti, které jsou průběžně zmiňovány jak v jednotlivých napadených usneseních, tak v usneseních vydaných později, opodstatněnost podezření a důvodnost zajištění peněžních prostředků potvrzují.

40. Rozsah zajištění finančních prostředků podle soudu nelze považovat za nepřiměřený. V době vydání napadených usnesení, konkrétně do dne 28. 6. 2013, probíhalo prověřování konkrétní úvěrové dokumentace, týkající se období let 2012 až 2013 a 33 dlužníků s celkovým objemem pohledávek ve výši cca 3,97 mld. Kč. K zajištění peněžních prostředků v celkovém objemu cca 2,72 mld. Kč, tedy cca o 1 mld. Kč nižším, než činí pohledávky z výše uvedené prověřované úvěrové činnosti za poslední rok, přitom nedošlo jednorázově, ale nejprve byly zajištěny prostředky na provozních účtech u ČSOB, aby bylo zabráněno dalšímu vyvádění prostředků z družstva. Poté, kdy orgány činné v trestním řízení obdržely informace (mimo jiné i v dodatku trestního oznámení) od příslušných finančních institucí o tom, že na účtech stěžovatele dochází k dalším podezřelým transakcím, které zavdaly podezření, že jde o snahu o další vyvádění peněžních prostředků, došlo k „dozajišťování“ prostředků na dalších účtech. Prověřování v uvedeném rozsahu pokračuje, přičemž od 28. 6. 2013 byly v důsledku nových zjištění příslušných finančních institucí úkony trestního řízení rozšířeny na prověřování úvěrové činnosti stěžovatele v období od 1. 1. 2010 do současnosti.

41. Jako neopodstatněnou považuje Vrchní soud v Praze námitku stěžovatele, poukazující na údajně dlouhou dobu vedeného řízení bez viditelných výsledků. Trestní řízení od samého počátku, kdy začaly být z podnětu finančních institucí prověřovány dva úvěrové případy, do současné doby, kdy podezření bylo postupně rozšířeno na kompletní úvěrovou činnost družstva za poslední tři roky a je prověřováno již zcela konkrétní podezření ve vztahu k minimálně třem desítkám úvěrových obchodů, trvá cca pět měsíců. Spisový materiál se za tu dobu z původních několika svazků rozrostl na více než 20 svazků, a výsledkem dosavadního šetření je již zmíněné podezření, že se v případě úvěrové činnosti stěžovatele jednalo o dlouhodobou, rozsáhlou, sofistikovanou a dobře organizovanou trestnou činnost. Do ní bylo zapojeno velké množství osob včetně managementu družstva a osob jinak s činností družstva spjatých; cílem mohlo být úplné vyvedení vkladů členů družstva a následné zastření původu finančních prostředků, přičemž veškeré doposud zjištěné skutečnosti důvodnost tohoto podezření podporují. Postupně dochází k odhalování vzájemných souvislostí mezi jednotlivými zdánlivě spolu nesouvisejícími úvěrovými případy, a to jak pokud jde o osoby, které se na nich podílely, tak pokud jde o finanční toky sloužící k organizaci a zajištění této činnosti. To, že přes intenzivní činnost orgánů činných v trestním řízení po pěti měsících prováděného šetření nebyla vznesena konkrétní obvinění, je zcela přirozené a odpovídající množství a složitosti prověřovaných skutečností.

42. Námitka spočívající v tom, že zajištění peněžních prostředků v rámci trestního řízení je nadbytečné a duplicitní, či dokonce přímo vyloučené, byla vznášena v rámci stížností proti napadeným usnesením a jak vrchní státní zastupitelství, tak vrchní soud se k ní vyjadřovaly v podstatě tak, že instituty trestního řízení podléhají jinému režimu a slouží jinému účelu než instituty správního práva. V posuzovaném případě, kdy jde o podezření z mimořádně rozsáhlé a závažné majetkové trestné činnosti, je jejich použití nezastupitelné. V případě, že by nabylo právní moci rozhodnutí ČNB ze dne 19. 9. 2013 o odnětí povolení působit jako družstevní záložna a že by dispoziční práva k účtům stěžovatele převzal likvidátor, připadala by v úvahu revize nutnosti použití tohoto trestněprávního institutu.

43. Rovněž všechny další stěžovatelem namítané skutečnosti byly podle soudu v průběhu dosavadního trestního řízení opakovaně vyvráceny a v odůvodněných

napadených usnesení bylo opakovaně vysvětlováno, z jakých důvodů je nelze považovat za důvodné.

44. ČNB k ústavní stížnosti uvedla, že pro ni jako orgán dohledu jsou podle zákona prvořadě vnitřní procesy Metropolitního spořitelního družstva a dodržování povinností stanovených právními předpisy regulujícími činnost spořitelních a úvěrních družstev. ČNB se tak může vyjádřit pouze k některým skutečnostem tvrzeným Metropolitním spořitelním družstvem týkajícím se řízení vedeného ČNB. Ta zahájila dne 7. 5. 2013 správní řízení s Metropolitním spořitelním družstvem, jehož předmětem bylo podezření, že Metropolitní spořitelní družstvo dlouhodobě a soustavně porušovalo povinnost postupovat při svém podnikání obezřetně a s náležitou péčí, zejména tak, aby nebyla ohrožena návratnost vkladů jeho členů a jeho bezpečnost a stabilita.

45. Současně se zahájením správního řízení bylo vydáno předběžné opatření, kterým se Metropolitnímu spořitelnímu družstvu zakázalo přijímání vkladů, poskytování úvěrů a pořizování aktiv s nenulovou rizikovou vahou ve smyslu vyhlášky č. 123/2007 Sb. Primárním důvodem vydání předběžného opatření bylo předběžné zjištění o naprosté nefunkčnosti řídicího a kontrolního systému Metropolitního spořitelního družstva, především pokud jde o systém řízení úvěrového rizika a rizik spjatých s úvěrovou činností. Skutečnost, že Vrchní státní zastupitelství v Praze k podnětu Finančně analytického útvaru Ministerstva financí ČR přistoupilo k zajištění peněžních prostředků Metropolitního spořitelního družstva na bankovních účtech, představovala pouze podpůrný důvod. Rozklad proti rozhodnutí o předběžném opatření byl bankovní radou zamítnut dne 8. 8. 2013. Dne 19. 9. 2013 pak bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo Metropolitnímu spořitelnímu družstvu odejmuto povolení působit jako družstevní záložna s ohledem na zjištěné vážné nedostatky v oblasti řízení úvěrového rizika a naplňování předpokladů řádné správy a řízení družstva v souvislosti s předcházením střetu zájmů. Rozhodnutí doposud nenabylo právní moci, neboť Metropolitní spořitelní družstvo podalo proti rozhodnutí rozklad.

46. Všechna vyjádření zaslal Ústavní soud stěžovateli na vědomí a k případné replice. Dne 1. 11. 2013 bylo Ústavnímu soudu doručeno podání stěžovatele označené jako doplnění odůvodnění ústavní stížnosti a replika k vyjádřením. V něm stěžovatel opětovně zdůrazňuje, že nebrojí proti zajištění peněžních prostředků jako takovému, nýbrž proti jeho rozsahu, který nadále, i po vyjádření Vrchního soudu v Praze a Vrchního státního zastupitelství v Praze k podané ústavní stížnosti, hodnotí jako nepřiměřený. Tato nepřiměřenost vede k ničení stěžovatele a ke vzniku škod, přičemž k ničemu takovému nemuselo docházet. Součástí vyjádření je i tabulka, z níž má dle stěžovatele vyplývat, že s růstem objemů vkladů narůstal i objem poskytnutých úvěrů s tím, že úvěry v selhání byly vždy pod průměrem ostatních peněžních institucí, např. ke konci roku 2012 vykazoval stěžovatel 2,41 % úvěrů v selhání. Stěžovatel zopakoval, že byl do zásahu ČNB a Vrchního státního zastupitelství v Praze dlouhodobě ve výborné progresivní finanční kondici a neměl problémy s finančním zdravím a se splácením poskytnutých úvěrů. Proto měl být zásah Vrchního státního zastupitelství v Praze přiměřený situaci a ve vztahu toliko k podezření a nikoli nepřiměřený. Zásah ČNB, ale i Vrchního státního zastupitelství v Praze, tak je tou okolností, která vede stěžovatele do likvidace či insolvence, tedy stěžovatele ničí. Je třeba hodnotit i dlouhodobost zásahu a skutečnost délky prověřování bez definovaných výsledků. Vrchní státní zastupitelství v Praze patrně čeká, až bude stěžovateli pravomocně odejmuta licence, což je opět postup mimo trestní řád. K nárůstu poskytnutých úvěrů stěžovatel uvedl, že

při vysokém nárůstu vkladů je navýšení úvěrů zcela logickým a ekonomicky správným krokem, neboť se jedná o umístění volných prostředků do v zásadě nejvýnosnější části aktiv. Stěžovatel nikdy v historii neměl likvidní problémy. Ke konci dubna 2013 navýšil dokonce likvidní polštář až na úroveň 1/3 své bilanční sumy, což činí 3 965 901 485 Kč. Co se týká kvality řídicího a kontrolního systému ve vztahu k úvěrovému riziku, pak lze dle zjištění znalce konstatovat, že stěžovatel měl a má nastaveny všechny procesy pro poskytování úvěrů řádně a v souladu s pravidly pro poskytování úvěrů. V této oblasti vydal všechny potřebné předpisy zabezpečující řízení úvěrového rizika a procesů s tímto spojených. V průběhu roku 2012 a 2013 postupoval stěžovatel u všech úvěrových případů standardním způsobem dle příslušných vnitřních předpisů. Zvýšení počtu úvěrových případů v zásadě neovlivňovalo ani časově ani kvalitativně zpracování úvěrových obchodů, jejich posuzování z hlediska rizik a schvalovacích procesů. K ohrožení samotné existence stěžovatele by však mohlo dojít právě v důsledku opatření Vrchního státního zastupitelství, kdy jsou jeho finanční prostředky na účtech u jiných bank zablokovány, a to v rozsahu pravděpodobně velmi výrazně převyšujícím vznik případné škody z možného trestně právního jednání, tak jak je předběžně uváděno státní zástupkyní. Opatření ČNB a Vrchního státního zastupitelství v současné době neumožňují stěžovateli dále řádně fungovat a mohou vyvolat paniku mezi jeho členy a následně v celém sektoru úvěrových a spořitelních družstev s tím, že řízenou likvidací stěžovatele bude opět zatížen stát potažmo Fond pojištění vkladů. Ze všech těchto důvodů stěžovatel trvá na své ústavní stížnosti.

IV.

Posouzení věci Ústavním soudem

47. Ústavní soud ve své ustálené rozhodovací činnosti zcela jasně vymezil princip sebeomezení vyplývající ze skutečnosti, že není součástí soustavy obecných soudů. Proto mu nepřísluší zasahovat do ústavně vymezené pravomoci jiných státních orgánů, pokud jejich činností nedošlo k zásahu do ústavně zaručených základních práv a svobod, a to i v případě, že by na konkrétní podobu ochrany práv zakotvených v podústavních předpisech měl jiný názor. S ohledem na toto omezení přezkumu napadených rozhodnutí dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost není důvodná.

48. V rámci posuzované problematiky Ústavní soud v minulosti uvedl, že peněžní prostředky na účtu u banky, zajišťované podle § 79a trestního řádu představují, majetek ve smyslu článku 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Protokol"), resp. podle čl. 11 Listiny, a zajištění samotné je opatřením zasahujícím do základního práva na pokojné užívání majetku. Jedná se ovšem o prostředek pouze dočasný, svou povahou zatímní a zajišťovací, nepředstavující konečné rozhodnutí ve věci. Nelze tudíž mluvit o "zbavení majetku" ve smyslu druhé věty odst. 1 článku 1 Protokolu, nýbrž pouze o opatření týkající se "užívání majetku" ve smyslu odst. 2 citovaného ustanovení (srovnej rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Handyside proti Spojenému Království ze 7. prosince 1976, č. 5493/72, Série A č. 24 - § 62). Při posouzení ústavnosti dočasných majetkových zajišťovacích institutů upravených v § 79a a násl. trestního řádu Ústavní soud vychází ze smyslu a účelu těchto opatření. Zajištění peněžních prostředků na účtu u banky a zaknihovaných cenných papírů je institutem, který napomáhá objasňování a případně reparaci závažné, zejména hospodářské, kriminality. Jeho podstatou je nikoliv odejmutí těchto prostředků majiteli,

ale omezení dispozičního práva. Jedná se zde o omezení vlastnického práva dotčených subjektů, avšak v rámci výluky z ochrany vlastnictví, která je při zachování v zákoně specifikovaných podmínek přiměřená cíli sledovanému právní úpravou. Tím je náležité zjištění trestných činů a spravedlivé potrestání pachatelů, jakož i snaha v co nejvyšší možné míře eliminovat škodu způsobenou případnou trestnou činností (srov. sp. zn. II. ÚS 708/02, sp. zn. III. ÚS 125/04, sp. zn. IV. ÚS 385/05 in <http://nalus.usoud.cz>).

49. Toto opatření tedy lze provést, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že předmětný majetek je určen ke spáchání trestného činu, nebo k jeho spáchání byl použit, nebo je výnosem z trestné činnosti, přičemž vyšší stupeň pravděpodobnosti, dostatečně odůvodněný konkrétními zjištěnými skutečnostmi, postačí. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že na počátku řízení, kdy je potřeba získané poznatky rychle vyhodnotit a hrozí nebezpečí z prodlení, nelze na zdroje, z nichž pravděpodobnost takového určení peněžních prostředků vyplynula, vztáhnout obecné požadavky hodnověrnosti, věrohodnosti a spolehlivosti, jaké jsou jinak kladeny na důkazy v trestním procesu. Z preventivní povahy zajišťovacích institutů přirozeně vyplývá, že se pohybují vždy v rovině pravděpodobnosti a nikoli jistoty ohledně budoucích následků, jež se snaží předvídat. Závěr, že zajištěný majetek má uvedené určení, tedy nemusí být plně hodnověrný a není ani konečný, přičemž může být dalším šetřením vyvrácen (srov. Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. I. díl, 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. str. 600, bod 6.).

50. Na druhou stranu skutečnost, že se jedná pouze o časově omezené opatření, nevylučuje jeho způsobilost zasáhnout do ústavně zaručených práv osob. Oprávněnost úkonů v rámci konkrétního trestního řízení je v první řadě posuzována v rámci soustavy orgánů činných v trestním řízení, a to tak, aby v případě pochybení mohla být zjednána náprava již na této úrovni. Orgány činné v trestním řízení musí při znalosti skutkových okolností v dané fázi trestního řízení posoudit, zda další trvání zajištění je opatřením nezbytným pro dosažení účelu trestního řízení a zda tohoto účelu nelze dosáhnout jinak. Ve smyslu § 79a odst. 4 trestního řádu je možné i následně (prakticky kdykoli) žádat o zrušení zajištění majetku za podmínek podle § 79a odst. 3 trestního řádu. Toto rozhodnutí může učinit orgán činný v trestním řízení i bez podnětu (srov. sp. zn. I. ÚS 331/04, sp. zn. I. ÚS 105/07 in <http://nalus.usoud.cz>).

51. Každé zasahování do práva na pokojné užívání majetku musí splňovat i kritérium přiměřenosti, dle něhož opatření, kterým dochází k zasahování, musí zajistit "spravedlivou rovnováhu" mezi požadavky obecného zájmu společnosti a požadavky ochrany základních práv jednotlivce. Požadovaná rovnováha nebude dána, pokud dotčená osoba ponese zvláštní a nadměrné břemeno (rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Sporrang a Lönnroth proti Švédsku ze dne 23. září 1982 č. 7151/75;7152/75 Série A č. 52 § 26 - 28). Jinými slovy musí existovat rozumný (opodstatněný) vztah proporcionality mezi použitými prostředky a sledovanými cíli (srov. sp. zn. IV. ÚS 333/04, sp. zn. IV. ÚS 703/06 in <http://nalus.usoud.cz>). V této souvislosti Ústavní soud konstatoval, že tento vztah má nepochybně i svou časovou dimenzi - zajištění majetku nemůže trvat libovolně dlouho (srov. sp. zn. I. ÚS 723/02 in <http://nalus.usoud.cz>).

52. Při přezkoumávání rozhodnutí o použití dočasných majetkových zajišťovacích institutů, v důsledku čehož je znemožněno či citelně omezeno dispoziční právo dotčeného subjektu, Ústavní soud ve své dosavadní rozhodovací praxi stanovil

požadavky, jež jsou na takováto rozhodnutí kladena z pohledu ústavněprávního: rozhodnutí musí mít zákonný podklad (čl. 2 odst. 2 Listiny), musí být vydáno příslušným orgánem (čl. 2 odst. 2, čl. 38 odst. 1 Listiny) a nemůže být projevem svévole (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny), což znamená, že vyvozené závěry o naplnění podmínek uvedených v příslušných ustanoveních trestního řádu nemohou být ve zcela zřejmém nesouladu se zjištěnými skutkovými okolnostmi, jež jsou orgánům činným v trestním řízení k dispozici (srov. usnesení sp. zn. IV. ÚS 379/03 ze dne 23. 10. 2003). Jsou-li tyto požadavky dodrženy a zásah státu respektuje přiměřenou (spravedlivou) rovnováhu mezi požadavkem obecného zájmu společnosti, který je zásahem sledován, a požadavkem na ochranu základních práv jednotlivce, Ústavní soud nepovažuje zajištění majetku obviněného za protiústavní zásah do jeho vlastnických práv (srov. usnesení I. ÚS 554/03 z 28. 7. 2004 či I. ÚS 369/03 ze 4. 11. 2003, a další).

53. Uvedené předpoklady byly ve zkoumaném případě splněny. Posouzení podmínek vydání rozhodnutí o zajištění majetku je především věcí příslušných orgánů veřejné moci (státního zástupce a obecného soudu); Ústavní soud je jen oprávněn se přesvědčit, zda jsou vůbec předpokládány důvodně (čl. 36 odst. 1 Listiny), leč pro svou povahu nemusí být prokázány "nepochybně". V dané fázi trestního řízení není rozhodováno o vině či nevině obviněného, nýbrž je posuzováno v kontextu hodnocení důkazů, zda jsou dány předpoklady aplikovaného zajišťovacího institutu. Dle názoru Ústavního soudu nelze ve vztahu k rozhodnutí o zajištění majetku vymezit jednoznačná a neměnná kritéria, která by byla směrnici pro úvahy předurčující vlastní výrok o něm, a jež by bylo možno vtěsnat vyčerpávajícím způsobem do obecných pravidel. Ta jsou totiž pro samu povahu tohoto opatření - s ohledem na konkrétní a jedinečné okolnosti daného případu - značně flexibilní, z čehož plyne i závěr, že se mohou v rozhodovací praxi lišit.

54. V případě stěžovatele Ústavní soud shledal, že napadená rozhodnutí byla vydána na základě relevantních zákonných ustanovení, byla vydána k tomu příslušnými orgány a všechny podstatné okolnosti, za nichž byla vydána, nasvědčují tomu, že nejsou ani projevem svévole těchto orgánů. Z odůvodnění napadených rozhodnutí vrchního státního zastupitelství jasně vyplývá důvodné podezření z páčání závažné trestné činnosti, kterou mělo být nezákonné vyvedení peněžních prostředků z účtů Metropolitního spořitelního družstva. Napadená rozhodnutí vrchního soudu jsou po formální stránce zcela přijatelná, odůvodnění je dostatečné a konkrétní ve vztahu k jednotlivým námitkám uváděným ve stížnostech.

55. I když ústavní stížnost směřuje proti úkonům orgánů činných v trestním řízení, nelze v souvislosti s tím odhlédnout od rozhodnutí ČNB o odnětí povolení působit jako družstevní záložna (byť zatím nepravomocného), které podezření těchto orgánů ještě posiluje. Podle ČNB k nedostatkům v podnikání družstevní záložny docházelo zejména v oblasti řízení úvěrového rizika nebankovních subjektů a v oblasti naplňování předpokladů řádné správy a řízení družstva v souvislosti s předcházením střetu zájmů. Záměr ČNB a orgánů činných v trestním řízení je v shodný – zajistit, aby majetek členů Metropolitního spořitelního družstva nebyl dále ohrožován či dokonce znehodnocen. Orgány činné v trestním řízení jsou nadto povinny odhalit podíl jednotlivých konkrétních osob na páčání trestné činnosti a pohnat je k trestní odpovědnosti, pokud se prokáže, že byl spáchán trestný čin.

56. Možnost přezkumu napadených zajišťovacích úkonů Ústavním soudem je tak omezena na posouzení proporcionality těchto opatření, tedy zda zásah do vlastnického

práva je v dané věci ještě zásahem přiměřeným, zejména zda není zřejmý nepoměr mezi závažností prověřované trestné činnosti a rozsahem zajištění ve vztahu k možnostem stěžovatele jako podnikatele dále vykonávat činnosti, jež s tímto podnikáním souvisí. Podle tvrzení stěžovatele totiž rozsah, jakož i délka zajištění majetku, jak bylo provedeno orgány činnými v trestním řízení, ohrožuje samu podstatu jeho podnikání a může vést až k jeho likvidaci.

57. Ve své dosavadní nálezové judikatuře se Ústavní soud přiměřeností zásahu do vlastnického práva zajištěním peněžních prostředků dle § 79a trestního řádu zabýval zejména v souvislosti s jeho délkou. Podle názoru Ústavního soudu by o zásah do ústavním pořádkem zaručených základních práv a svobod šlo až tehdy, nebyla-li by splněna podmínka, že zajištění peněžních prostředků musí trvat jen po nezbytně nutnou dobu, kdy je zajištění vzhledem k dosažení účelu trestního řízení nutné. Jinými slovy, časové omezení užívání předmětných peněžních prostředků musí splňovat požadavek přiměřenosti. Pokud by k zásahu do vlastnického práva docházelo po nepřiměřeně dlouhou dobu, šlo by o neproporcionální zásah do vlastnického práva stěžovatele garantovaného v čl. 11 odst. 1 Listiny. Ačkoli zákon tuto dobu blíže nestanoví, je podle názoru Ústavního soudu v zásadě možné přiměřenost délky omezení vlastnického práva srovnávat se lhůtami, které zákon stanoví pro omezení osobní svobody (srov. § 72a tr. řádu). Pokud by orgány činné v trestním řízení výrazně překročily tyto lhůty, jednalo by se podle názoru Ústavního soudu již o neproporcionální a tedy neaprobatelný zásah do vlastnického práva stěžovatelů a Ústavní soud by byl nucen konstatovat porušení základního práva. Plynutím času ubývá legitimita omezení základních práv ve prospěch veřejného zájmu na naplnění účelu trestního řízení a zesiluje se potřeba obnovit respekt k základním právům jednotlivce [viz nálezy sp. zn. IV. ÚS 689/05 (N 225/39 SbNU 379)].

58. Tak např. v nálezu sp. zn. II. ÚS 642/07 ze dne 30. 1. 2008 Ústavní soud konstatoval, že *„V posuzované věci je nesporné, že k omezení vlastnického práva stěžovatelky k peněžním prostředkům na bankovních účtech došlo dne 13. září 2001, tedy před více než šesti lety. Po celou dobu předcházející podání ústavní stížnosti přitom nebylo skončeno ani přípravné řízení a není zřejmé, kdy bude skončeno, neboť na přelomu tohoto roku došlo k vrácení věci k doplnění vyšetřování, jak bylo zjištěno při ústním jednání. Konečně ani v době posledního rozhodování obecného soudu (21. listopadu 2006) nebylo s ohledem na konkrétní průběh trestního řízení zřejmé, kdy skončí. Dosavadní délka trestního řízení je nepřiměřeně dlouhá k tomu, aby opodstatňovala zásah do základního práva na majetek v rozsahu, v jakém bylo obecným soudem rozhodováno. Orgány veřejné žaloby měly dostatek času na to, aby dosáhly provedení celého řízení, završeného i případným zabráním zajištěných peněžních prostředků, avšak doposud se tak nestalo a není zřejmé, zda a kdy se tak stane. Za této situace nemůže být dána přednost zájmům státu na zajištění těch peněžních prostředků, které mají být použity na úhradu splatných závazků, nota bene závazků vůči státu.“*

59. Obdobně v nálezu sp. zn. III. ÚS 1396/07 ze dne 19. 3. 2009 Ústavní soud uvedl, že *„nemá důvod zpochybňovat specifika dané trestní věci, tedy že vykazuje značnou složitost, neboť byla jednak páchána při znalosti obchodování s danou speciální komoditou, a to na území více států, se zapojením více různých fyzických a právnických osob, a dále s přihlédnutím k předpokládané výši způsobené škody a tomu, že řízení se vede proti uprchlému. Je však na druhou stranu třeba vidět, že Ústavní soud ve věci sp. zn. III. ÚS 607/05 (jednou ze stěžovatelek byla i společnost BENet Praha, spol. s r. o)*

při hodnocení přiměřenosti posuzovaného zásahu respektoval požadavek orgánů veřejné žaloby na dobu potřebnou k provedení přípravného řízení. Již v té době byla délka jeho trvání na hranici ústavněprávní únosnosti, a to bez nutnosti zkoumat konkrétní kroky orgánů veřejné žaloby (a další okolnosti) pro potřeby zkoumání průtahů v řízení. Překročení této hranice, k němuž došlo i zčásti činností tuzemských orgánů veřejné žaloby, tudíž představuje zásah do základního práva stěžovatelky na majetek ve smyslu čl. 11 odst. 1 Listiny, který postrádá ústavněprávní opodstatněnost.“

60. V obou těchto případech Ústavní soud konstatoval jako nepřiměřenou délku zajištění peněžních prostředků na účtech stěžovatelky šest let s tím, že ani po více než šestileté době nebylo skončeno přípravné řízení a nebylo ani není zřejmé, kdy skončeno bude, když věc byla vrácena policejnímu orgánu.

61. Na rozdíl od shora uvedených případů bylo v nyní projednávané věci první usnesení o zajištění peněžních prostředků stěžovatele vydáno dne 3. 5. 2013. V době podání ústavní stížnosti (13. 8. 2013) trvalo zajištění zhruba tři měsíce. Prověřování trestné činnosti v tomto případě započalo po obdržení trestního oznámení FAÚ ze dne 25. 4. 2013, které bylo doplněno o další závažné skutečnosti dne 5. 6. 2013. S ohledem na rozsah prověřované trestné činnosti, na její sofistikovanou podobu, na množství osob a korporací do ní zapojených a s ohledem na to, že množství peněžních prostředků směřovalo na zahraniční účty, nelze v současné době konstatovat, že by vyšetřování a s ním spojené zajištění peněžních prostředků stěžovatele trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu. Po prostudování spisového materiálu, který si Ústavní soud vyžádal a do něhož mohl v plném rozsahu nahlédnout, Ústavní soud učinil závěr, že ve věci nedochází k neodůvodněným průtahům, neboť průběžně jsou prováděny další úkony trestního řízení, důležité pro náležité objasnění věci.

62. K tomuto konstatování je však třeba zdůraznit, že jím není v žádném případě míněno, že by vyšetřování ve stádiu před zahájením trestního stíhání, tedy před obviněním konkrétní osoby nebo osob, mohlo trvat neomezeně dlouhou dobu. Jakkoli je nutno přihlížet k rozsahu trestné činnosti a její komplikovanosti, je nutno všechny úkony trestního řízení, které mají k objasnění trestné činnosti směřovat, konat s maximálním možným urychlením tak, aby zajištění peněžních prostředků a tím omezení vlastnického práva k nim trvalo dobu co možná nejkratší. To, že Ústavní soud v současné době nepovažuje námitku stěžovatele ohledně délky zajištění za opodstatněnou, tedy neznamená, že v průběhu času nemůže názor na přiměřenost délky tohoto zajištění podstatnou měrou změnit (viz několik rozhodnutí Ústavního soudu v případě stěžovatele BENet, spol. r. o.).

63. Ústavní soud nemůže odhlédnout od skutečnosti, že v případě stěžovatele se jedná o družstevní záložnu, zřízenou podle zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Povolení působit jako družstevní záložna uděluje ČNB družstvu se sídlem v České republice k výkonu činností, kterými je přijímání vkladů od svých členů a poskytování úvěrů svým členům (§ 1 odst. 1 cit. zákona). Zajištění peněžních prostředků v již konstatovaném objemu má v dané chvíli za následek, že členové družstva nemají přístup ke svým vkladům. Omezení vlastnického práva (čl. 11 Listiny) se tak nevztahuje pouze na majetek stěžovatele, ale přímo se dotýká majetkové účasti (ve formě vkladů) jednotlivých členů družstva.

64. K tomu je však třeba uvést, že opatření jak orgánů činných v trestním řízení, tak ČNB (zajištění peněžních prostředků, předběžné opatření a rozhodnutí o odnětí licence) směřují především k tomu, aby majetek členů družstva byl zachován a aby bylo zabráněno nezákonnému vyvádění peněžních prostředků z družstva, tedy tzv. tunelování. Je třeba vzít rovněž v úvahu, že majitelem účtů, na nichž byly peněžní prostředky zajištěny, je družstvo, nikoli jeho členové. Podstatou institutu zajištění je omezení dispozitivního práva majitele účtu, nikoli jeho odejmutí majiteli účtu či snad vstup do práv majitele účtu ve formě převzetí výkonu funkce statutárního orgánu. V dané chvíli je i v zájmu jednotlivých členů družstva, aby s peněžními prostředky nebylo disponováno a aby tyto v co největší míře zůstaly i nadále na účtech (i když zajištěných) družstva.

65. Co se týká rozsahu, tedy množství zajištěných peněžních prostředků, zde musí Ústavní soud konstatovat, že posuzování této otázky mu v zásadě nepřísluší. Ústavní soud ve své již ustálené judikatuře zcela zřetelně akcentuje doktrínu minimalizace zásahů do činnosti orgánů veřejné moci, která je odrazem skutečnosti, že Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů (čl. 83 Ústavy). Proto mu nepřísluší zasahovat do ústavně vymezené pravomoci jiných subjektů veřejné moci, pokud jejich činností nedošlo k zásahu do ústavně zaručených základních práv a svobod, a to i v případě, že by na konkrétní podobu ochrany práv zakotvených v podústavních předpisech měl jiný názor.

V.

Závěr

66. Pokud stěžovatel v ústavní stížnosti namítal porušení čl. 26 Listiny, musí Ústavní soud konstatovat, že k zásahu do tohoto ústavně zaručeného práva podnikat nedošlo. Jak z napadených rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, tak z probíhajícího správního řízení vedeného ČNB naopak vyplývá, že činnost stěžovatele vybočila ze zákonných oprávnění podle zákona č. 87/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vystavila členy družstva, tedy vkladatele, nepřiměřenému riziku ztráty části vložených peněžních prostředků (podrobněji body 63, 64).

67. K namítanému porušení čl. 11 Listiny Ústavní soud uvádí, že jedním ze základních měřítek fungování státní moci je princip proporcionality (přiměřenosti) a též zákaz zneužití práva při zásahu státní moci. Vychází se z premisy, že k zásahu do základních práv či svobod, i když to jejich ústavní úprava nepředpokládá, může dojít v případě jejich vzájemné kolize nebo v případě kolize s jinou ústavně chráněnou hodnotou, jež nemá povahu základního práva a svobody /veřejný statek/ (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 10. 1996, sp.zn. Pl. ÚS 15/96; publ. in Ústavní soud České republiky, Sbirka nálezů a usnesení, C.H. Beck, sv. 6, č. 99). Vždy však je v těchto případech třeba posuzovat účel (cíl) takového zásahu ve vztahu k použitým prostředkům, přičemž měřítkem pro toto posouzení je již zmíněný **princip proporcionality** (přiměřenosti v širším smyslu), jenž může být také nazýván zákazem nadměrnosti zásahů do práv a svobod. Zkoumají se obvykle tři kritéria posuzování přípustnosti zásahu. Prvním z nich je způsobilost naplnění účelu (nebo také vhodnost), dle níž musí být příslušné opatření vůbec schopno dosáhnout zamýšleného cíle, jímž je ochrana jiného základního práva

nebo veřejného statku. Dále se pak jedná o potřebnost: je povoleno použití pouze nejšetrnějšího - ve vztahu k dotčeným základním právům a svobodám - z více možných prostředků. Třetím kritériem je přiměřenost (v užším smyslu), neboť újma na základním právu nesmí být nepřiměřená ve vztahu k zamýšlenému cíli. Opatření omezující základní lidská práva a svobody nesmějí, jde-li o kolizi základního práva či svobody s veřejným zájmem, svými negativními důsledky přesahovat pozitiva, která představuje veřejný zájem na těchto opatřeních (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 5. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 25/97; publ. in Ústavní soud České republiky, Sbírka nálezů a usnesení, C.H. Beck, sv. 11, č. 53).

68. V nyní projednávané věci je tedy s ohledem na shora uvedené nutno poměřovat přijatá opatření ve formě zajištění peněžních prostředků s veřejným zájmem, kterým byl v době jejich přijetí zejména zájem na zabránění protizákonného vyvedení peněžních prostředků z dispozice stěžovatele a poté zájem na vyšetření závažné hospodářské trestné činnosti a spravedlivé potrestání případných pachatelů. Jedná se však rovněž o práva a oprávněné zájmy samotných členů družstva (vkladatelů), přičemž účelem přijatých opatření není je jakkoli poškodit v jejich majetkových právech, ale naopak ochránit jejich vklady na účtech stěžovatele. Z průběhu trestního řízení je zřejmé, že jediným účinným opatřením bylo v dané chvíli zajištění peněžních prostředků na účtech stěžovatele, tedy použití trestněprávních institutů, neboť zásah dohledového orgánu, kterým je ČNB, ve formě zahájení správního řízení a rozhodnutí o předběžném opatření, přišel až posléze. Ústavní soud tedy konstatuje, že negativní důsledky zajištění peněžních prostředků dosud nepřevážily nad pozitivem, kterým je ochrana veřejného zájmu a že účel zajištění je realizován prostředky, které lze v současné chvíli považovat za adekvátní. Z řečeného plyne, že v relaci k testu proporcionality je aktuálně naplněno nejen kritérium vhodnosti a potřebnosti mocenského zásahu, ale i kritérium přiměřenosti použití trestněprávních prostředků vedoucích k žádoucímu cíli, jenž propojuje veřejný zájem i ochranu vkladatelů.

69. Ústavní soud vědom si skutečnosti, že dosud nebylo zahájeno trestní stíhání konkrétní osoby, a že proto přezkum postupu orgánů činných v trestním řízení je s ohledem na minimalizaci zásahů do ústavně vymezené pravomoci jiných státních orgánů omezen, nehledal ani porušení čl. 36 odst. Listiny. Postup v trestním řízení, které se i v době vydání tohoto nálezu nachází pouze ve fázi přípravného řízení, tedy před zahájením trestního stíhání konkrétní osoby či osob, však vyžaduje, aby ze strany orgánů činných v trestním řízení bylo konáno s plnou odpovědností tak, aby vlastnická práva stěžovatele byla omezena pouze po dobu zcela nezbytnou. Tato doba podle přesvědčení Ústavního soudu nemůže trvat v řádu let, jak se snad domnívá Vrchní státní zastupitelství v Praze (dle vyjádření k ústavní stížnosti), ale spíše v řádu měsíců tak, aby nebyla dotčena základní práva jak stěžovatele, tak zejména jeho členů (vkladatelů). V opačném případě by Ústavní soud musel, pokud by se na něj stěžovatel v téže věci obrátil s novou ústavní stížností, své v tomto nálezu uvedené závěry přehodnotit.

70. V rámci podané ústavní stížnosti stěžovatel požádal, aby byla projednána přednostně ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu. Ústavní soud, aniž by v tomto směru přijal příslušné usnesení, od samého počátku postupoval v řízení tak, aby věc stěžovatele byla projednána co nejrychleji.

71. V souladu s ustanovením § 44 zákona o Ústavním soudu se ve věci nekonalo ústní jednání, neboť Ústavní soud neprováděl dokazování a od jednání nebylo možno očekávat další ojasnění věci.

72. S ohledem na shora uvedené skutečnosti a vzhledem k tomu, že žádné porušení ústavně zaručených práv stěžovatele Ústavní soud v době projednání a rozhodnutí věci neshledal, nezbylo, než ústavní stížnost zamítnout dle 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 2. prosince 2013

Ivana Janů
předsedkyně senátu